

Excel·lentíssim i Magnífic Sr. Rector,
Excms. autoritats,
Professors i alumnes,
Senyores i senyors,

Com a membre del claustre doctoral de la Universitat de Girona, em plau participar en aquest acte de litúrgia acadèmica en què s'incorporen tres excel·lents mestres universitaris de tres camps de la ciència com són el Dr. Brian Tate, el Dr. Bertran Rusca i el Dr. Gil Aluja. Em plau especialment presentar i glossar la ingent tasca docent i científica del meu mestre i amic, el professor Jaume Gil Aluja, per a qui el Departament d'Empresa de la Universitat de Girona va sol·licitar unànimement la incorporació al claustre de doctors de la nostra universitat a través de l'acte que avui tenim el goig de celebrar. Com mana la tradició, faré un breu repàs de la trajectòria i la petja que el professor Jaume Gil ha exercit entre nosaltres.

Abans de tot, deixin-me explicar molt breument les circumstàncies que m'han portat a acceptar aquest honor, a gaudir-ne. Primerament vull recalcar que no faig aquesta presentació davant la comunitat acadèmica a títol individual, sinó que la faig en representació de tots els meus col·legues que van donar suport a la proposta. És més, qui hauria de fer avui aquesta presentació, perquè va ser la persona que en el seu moment va ser l'artífex de la proposta que més tard vam formular, hauria de ser el meu mestre i amic amb majúscules, el nostre estimat i enyorat Carles Cassú, qui va ser director de l'antiga Escola d'Empresarials, director del Departament d'Empresa i responsable del grup de recerca en Matemàtiques per al Tractament de la Incertesa. És ineludible que en l'acte d'avui pensi en ell i desitgi tenir-ne un record públic, perquè va ser ell qui a molts de nosaltres ens va ensenyar a estimar la nostra feina, a treballar amb il·lusió i respecte en les nostres tasques docents, a desenvolupar amb humilitat la nostra recerca i, principalment, qui va saber imprimir un tarannà de bonhomia i saber fer en les relacions personals que encara avui ens serveix de guia en les nostres accions.

Carles Cassú, assumint ja la malaltia que el va separar de nosaltres, ens parlava de les seves il·lusions, de la seva família, de la seva família universitària, que érem nosaltres, i vaig tenir clar com ens estimava. La tasca que hem anat desenvolupant els membres del seu departament i també aquest acte d'avui sé que el farien feliç, perquè en Carles va viure una relació d'amistat molt intensa amb Jaume Gil.

Va ser pels volts de l'any 1993, acabat d'estrenar el nostre camí com a universitat pròpia, que els professors Carles Cassú i Joaquim Rabaseda, que en aquells moments eren dels pocs doctors del nostre centre, a través d'A. M. Geli, van rebre l'encàrrec del rector Josep M. Nadal d'iniciar uns estudis de doctorat en l'àmbit de l'economia per donar oportunitat al professorat propi dels nostres centres de seguir amb la seva formació. L'esforç d'ells dos, juntament amb l'entusiasme inicial de Jaume Portella, primer degà de la Facultat d'Econòmiques, ens va permetre a molts de nosaltres poder iniciar-nos en el camí de la recerca, i, com que massa sovint la memòria és curta, és just que ho recordem i els estiguem agraïts per la feina que van fer. Aquesta tasca ha contribuït que avui hi hagi una majoria de professorat doctor al nostre departament i a la Facultat de Ciències Econòmiques i que aquesta facultat tingui un ampli reconeixement social en la societat gironina. Hem de constatar amb goig que el camí recorregut des dels inicis, quan Carles Cassú va ser director dels antics estudis de Ciències

Empresarials, fins avui ha estat immens. Com va deixar dit el nostre bon amic Antoni Terceño, de la URV, la gestió que va fer Carles Cassú a la nostra universitat ha servit perquè tots puguem treballar avui amb millors condicions que ahir.

Per la necessitat d'organitzar un programa de doctorat de tècniques matemàtiques aplicades a la comptabilitat i a la gestió d'empreses, Carles Cassú va contactar amb el professor Jaume Gil, i diria que, d'una manera quasi immediata, potser per la seva afinitat amb moltes qüestions, es va establir un nivell d'entesa i d'amistat personal que va portar el professor Gil a participar en nombroses reunions i seminaris de la nostra universitat per iniciar i posteriorment dinamitzar l'activitat de recerca del nostre departament.

Recordo amb sentiment que, després de la mort d'en Carles, vam rebre moltes mostres de suport de les persones del nostre entorn més proper. Però, d'un entorn en aquells moments més inesperat, en recordo dues que mai no oblidaré. Una va ser el semblant d'afecte i comprensió que duia implícit el sentiment intern de tristesa que es traspuava de les paraules del rector Josep M. Nadal; i l'altra va ser una carta que vaig rebre al cap de pocs dies des de Moscou de Jaume Gil, en la qual m'expressava la seva consternació i em reconfortava amb les seves paraules, després de rebre fora de casa la trista notícia.

Penso que l'amor i l'amistat són els béns més preuats de què podem gaudir les persones. Si darrere de les discrepàncies predomina el sentiment de l'amistat, és segur que ens sentirem feliços. I aquest esperit de felicitat és el que predominava entre Carles Cassú i Jaume Gil i el sentiment que també predomina avui entre nosaltres. En paraules del rector Nadal, el cant a la felicitat que desprenia el contacte amb en Carles encara és vigent, i estem obligats, com a universitaris, a fer-lo conèixer a les noves generacions. Ho comparteixo. I penso que hem de fer-ho, no com un exercici de nostàlgia, sinó per reivindicar una bona manera de fer.

Però és clar que, a banda d'aquest sentiment d'amistat i col·laboració intensa en la recerca i la docència amb Jaume Gil, que és molt important, atesa la rellevància que té l'atorgament del títol de doctor *honoris causa* per la nostra Universitat, és necessari que qualsevol proposta sigui avalada per una ferma convicció i una contrastada valoració dels mèrits científics que concorren en la persona proposada. En aquest sentit, el professor Jaume Gil ha desenvolupat una important tasca científica i divulgadora àmpliament reconeguda, que intentaré exposar sintèticament.

La seva producció científica gaudeix d'una alta qualificació, ja que ha suposat un canvi important en l'anàlisi de molts aspectes relacionats amb l'economia i la gestió d'empreses. La seva elevada activitat es tradueix en l'actualitat en més de 200 treballs científics publicats en molt diverses revistes, que li han suposat el reconeixement de cinc trams de recerca. Actualment és el catedràtic en actiu més antic d'Economia de l'Empresa a la universitat espanyola.

D'entre l'obra escrita destaquem a l'entorn de 30 llibres, pioners en l'àmbit del tractament de la incertesa dins el camp de la gestió empresarial. La seva llarga història científica i les seves aportacions s'inicien quan entra en contacte amb els corrents més avançats a Europa, i concretament a França, en el camp de la investigació operativa, a través del professor i enginyer Arnold Kaufmann. El seu treball conjunt, animat per una bona compenetració en les seves inquietuds filosòfiques i científiques, els va portar a

introduir la teoria dels subconjunts borrosos, desenvolupada per Lotfi Zadeh a partir de l'any 1965, al camp de la gestió empresarial.

Entre l'obra escrita destaquem *Introducció de la teoria dels subconjunts borrosos a la gestió d'empreses*, *Models per a la recerca d'efectes oblidats*, *Tècniques especials per a la gestió d'experts*, *Xarxes neuronals per a l'economia i la gestió d'empreses*, així com la més recent *Elements per a una teoria de la decisió sota incertesa*, publicada aquesta darrera als Estats Units.

Les obres del professor Gil tenen la característica essencial que combinen, al costat d'una construcció rigorosa de les teories que s'hi exposen, un desig inequívoc d'aplicació directe al camp de la decisió empresarial, col·locant-se molt a prop de les situacions reals de l'àmbit de la gestió. Així, en les seves obres s'hi preveu la pràctica més quotidiana de la decisió empresarial analitzada des d'una òptica real en què el blanc i el negre conviuen amb una variada gamma de grisos, i en què la teoria dels subconjunts borrosos té un paper molt important per desenvolupar. Des d'aquesta nova perspectiva, en totes les seves obres es fa un esforç per tractar els fenòmens de decisió de les ciències humanes no des d'un punt de vista merament determinista, sinó des de la perspectiva del tractament de la incertesa i de la imprecisió. Mai no s'ha sentit còmode amb les aplicacions empresarials d'una matemàtica determinista, i els seus esforços sempre s'han dirigit al tractament de la incertesa que sorgeix sovint en el món real.

I aquest fet és el que particularment a nosaltres ens va seduir, perquè érem conscients que, en l'àmbit de l'economia i les ciències socials, a causa de la intervenció directa de l'home com a actor dels fenòmens, els models deterministes expliquen molt poc la realitat. I la realitat social i econòmica és incerta i inestable. S'imposa l'estudi dels fenòmens sota incertesa. Com deia Bertrand Russell de la filosofia, i penso que també es pot aplicar a les matemàtiques com a part de la filosofia, "conviure amb la incertesa, sense deixar-se paraitzar pels dubtes és el millor que avui dia pot oferir la filosofia (i les matemàtiques) per a aquell qui les estudia".

En aquest camí d'estudi i divulgació, l'activitat del professor Gil ha tingut i té actualment una important repercussió en el seu camp de coneixement. La seva formidable labor de formació de professors i investigadors és reconeguda arreu. Ha dirigit més de 40 tesis doctorals i ha impartit cursos i seminaris en universitats dels cinc continents. Al mateix temps, ha participat i impulsat una gran quantitat de congressos científics, i, a més del nostre grup de recerca de la Universitat de Girona, existeixen grups que treballen directament en la línia de recerca del professor Gil i que són acció del seu mestratge a moltes universitats d'arreu del món.

Ha estat reconegut per diverses universitats i actualment pertany a set acadèmies científiques. En l'actualitat és president de la Reial Acadèmia de Ciències Econòmiques i Financeres. Al mateix temps, participa en el consell editorial i científic de deu publicacions de prestigi reconegut, des de la *Revista Española de Financiación y Contabilidad* fins a la direcció de *Fuzzy Economic Review*, i ha format part de 72 comitès de congressos científics nacionals i internacionals.

A més dels mèrits científics i la seva repercussió internacional, per molt importants que siguin, és especialment destacable la seva personalitat propera i amable, el gran

entusiasme amb què es dedica a la seva tasca de recerca i divulgació, i la seva capacitat de col·laboració i ajut a molt diversos col·lectius.

Ell mateix explica sovint que la meitat del seu treball es concentra en viatges i estades fora del país. Algunes vegades que hem viatjat amb ell juntament amb els meus companys els Drs. Xavier Bertran i Joan Bonet, hem pogut observar que dedica completament les estones de viatge per escriure els seus articles, llibres o conferències, concentrant-se plenament en la seva feina. Vull remarcar també que la seva tasca difusora i la seva tendència a no negar mai la seva col·laboració l'han empès a intervenir en tots els auditoris que li ho han sol·licitat, per més allunyats i modestos que fossin.

Hem vist moltes vegades que el seu tarannà amical i proper i la seva capacitat entusiasta, creient en la feina que fa, provoca, a través de les seves intervencions docents, l'interès i l'ànim de molts doctorands i estudiants de ciències econòmiques i empresarials, amb la qual cosa viu plenament la vida universitària en les seves cinc funcions bàsiques: docència, recerca, cultura, socialització i compromís social.

Finalment, una ràpida al·lusió al que el professor Gil Aluja representa en el món de l'esport. Ha exercit durant 14 anys (des del 1988 fins al 2002) el càrrec de president del Consell Econòmic del Barça, fins que va ser substituït pel nostre compatriota empordanès el Dr. Joan Trayter, per així poder fer-se càrrec de la presidència de la Reial Acadèmia de Ciències Econòmiques i Financeres. Ha participat també en l'organització d'estudis i congressos adreçats a la gestió de les entitats esportives.

En la mesura que m'ha estat possible he exposat, Sr. rector, la ingent obra científica en el camp de l'economia de l'empresa del Dr. Jaume Gil i la seva relació d'entrega i amistat amb la Universitat de Girona.

Abans he dit que l'amor i l'amistat són els béns més preuats de què podem gaudir les persones. Això és el més important que vull desprendre de les meves paraules en l'acte d'avui: un cant i un reconeixement a l'entrega d'un reusenc establert a Barcelona al treball i a l'amistat. Per això m'agradaria que aquest acte servís per reivindicar el que vós mateix, Sr. rector, va expressar en l'acte d'inauguració del curs 2002-2003, en el sentit que aquest acte també contribueixi a trobar la cara amable de tots nosaltres, que ens permeti a tots ser més amics i companys de feina en aquest projecte comú que és la Universitat de Girona.

Per tot això, Excel·lentíssim i Magnífic Rector, sol·licito que s'atorgui i es confereixi el grau de doctor *honoris causa* al senyor Jaume Gil Aluja.